

A gyógyszerészi panaszkodás és remény története dióhéjban, 1920-1939

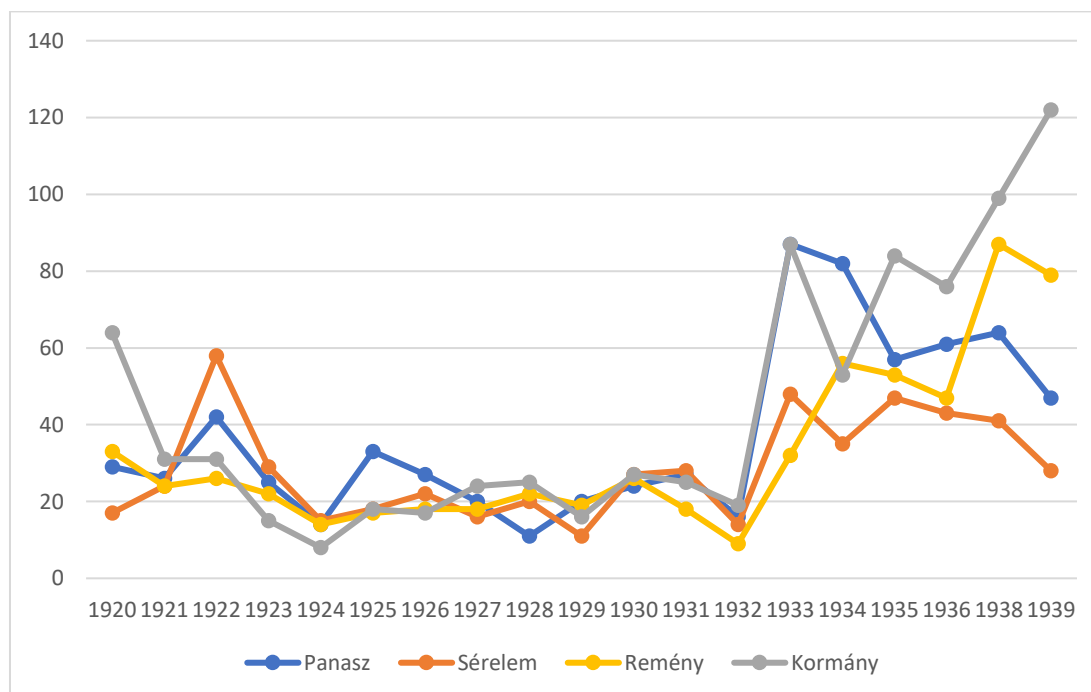
dr. Dobson Szabolcs

Az 1. ábra mutatja a Magyarországi Gyógyszerész Egyesület és a Budapesti Gyógyszerész Testület, tehát a gyógyszerértár tulajdonosok hivatalos lapjában a "**panasz**", a "**sérelem**", a "**remény**" és a "**kormány**" kulcsszavak említésének gyakoriságát. Az Arcanum Tudományos Adattár (<https://adtplus.arcanum.hu>) azon oldalak számát mutatja ki találatként, amelyekben az adott szó szerepel (ez lehet egy vagy több említés az adott oldalon) (a numerikus adatokat lásd az 1. táblázatban).

Hogy a panasz szó nem minőségi panaszt jelentett elsősorban, azt mutatja a sérelem szóval való szoros korrelációja. 1933-ben már nagyon éreztette a hatását a gazdasági válság, talán ez okozhatta kulcsszavak gyakoriságának emelkedését az ezeket tartalmazó oldalak számában kifejezve.

A legérdekesebb az 1938-as év, amikor is 1936-hoz képest a **kormány** és a **remény** szót tartalmazó oldalak száma jelentősen emelkedik, míg a **panaszt** említőké alig nő, a **sérelem** szót említőké pedig csökken.

A második zsidótörvény ekkor kerül elfogadásra, ami miatt hamarosan tulajdon-átrendeződés kezdődött, felmerült az új gyógyszerészi törvény megalkotása, de ekkor csatolták vissza a Felvidéket is, így mélyebben meg kellett nézni az adott éveket. Az eredményeket a 3. táblázat mutatja be.



1. ábra: A mindenkori kormány és a gyógyszerészet kapcsolata a Gyógyszerészi Közlönyben megjelent kulcsszavakat említő oldalak száma alapján 1920-1939 között

1. táblázat: Az 1. ábra numerikus értékei (az említéseket tartalmazó oldalak száma)

Év	Panasz	Sérelem	Remény	Kormány
1920	29	17	33	64
1921	26	24	24	31
1922	42	58	26	31
1923	25	29	22	15
1924	14	15	14	8
1925	33	18	17	18
1926	27	22	18	17
1927	20	16	18	24
1928	11	20	22	25
1929	20	11	19	16
1930	24	27	26	27
1931	27	28	18	25
1932	16	14	9	19
1933	87	48	32	87
1934	82	35	56	53
1935	57	47	53	84
1936	61	43	47	76
1938	64	41	87	99
1939	47	28	79	122

2. táblázat: Az 1938-1939-es években a Gyógyszerészi Közlönyben megjelent oldalak száma, amelyek a megadott kulcsszavakat együttesen tartalmazzák

Év	Kormány + zsidó	Kormány + Felvidék	Kormány + gyógyszerészi törvény	Remény + zsidó	Remény + Felvidék	Remény + gyógyszerészi törvény	Összes oldalszám (soronként)
1936	0	0	6	0	0	4	10
1938	1	21	10	3	12	14	61
1939	33	24	13	6	13	13	102

Megköszönhetjük tehát azt, hogy 1938-1939-ben a Gyógyszerészi Közlönyben a „remény” szót említő oldalak számának megugrását jelentős részben a Felvidék visszacsatolása, illetve az új gyógyszerészi törvény megalkotásának reménye okozta.

A kormány említését illetően a zsidótörvény hatása csak 1939-ben mutatható ki, amely mellett a Felvidék visszacsatolása és a gyógyszerészi törvény szerepe is jelentős.